

المسلم وزوجته

So Muslim a go so Karoma Niyan

(al Khutbah 7)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فَسِنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهَدْيِهِ إِلَى يَوْمِ
الدِّينِ . . . وَبَعْدُ:

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastāīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) , na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh .

So kapangaroma sii ko Islam na khibgay niyan so karrn'k o niyawa a go so kalilintad o pamikiran, sabap roo na so mama a go so babay na makaphagpda' siran sii ko salatan o kakhabaya'i a go kangginawa'i a go kakhalimoay a go karrn'k o mokarna sa pthabanga siran a go phmosawira siran a go pzabara siran sa phakatindgn iran so onayan o taragombalay a kaphamilya a zinanad ko pamilya a Muslim sii ko goliling o lomilintad a kapangongoyagan a masosonor.

So soti a Qur'ān na iniropa niyan ankoto sii ko pithamanan a mapiya a lapiyat, a gianka'i a tatap a kaphagpda' a go kapndolona' o kharoma'i a maliliyot a go mammlpl a kalilintad, kasasarig, kangginawa'i kakhabaya'i, kazinabota' a go kakhalimo'ay.

Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko Qur'ān a:

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً
وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

Go pd ko manga tanda' Iyan a kiaadn Iyan sa rk iyo a phoon ko manga ginawa niyo sa manga karoma ka an kano ron makarn'k, go miadn ko lt iyo sa kandayo' a go kakhalimo'ay, na mataan a kadadalman oto sa manga tanda' a rk a isa a pagtaw a giimamimikiran (Surah ar Rūm 30:21).

So kapangaroma na skaniyan so kakhaisaisa o niyawa, sii ko pithamanan a madalm a maana niyan, sabap sa so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na tinimo' iyan anka'i a dowā a niyawa sa miaisaisa siran sa khasawitan iran so kathatakna' a go so karrn'k a go so kasasarig sii ko walay o kandarodopa' a mappno' a kakhalimo'ay a go kangginawa'i.

Sii ko Islam, na bialoy niyan so babay a isa ko pithamanan a kasawit a go kapipiya ginawa sii ko kaoyagoyag, a go mala' a limo' sii ko mama, sa pkhaomaan iyan skaniyan a babay sii ko walay niyan sa pphakadkha' so ginawa niyan ko oriyan o kiadokawi ron ko kiarompaki niyan ko manga pangrar o kaoyagoyag, sa khaomaan iyan so karoma niyan sa kalilintad, so kapaparo, kapakaddkha' a da' a datar iyan.

So Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan so bnar gowani a tharo'on iyan a:

So doniya na kasawit, na aya mapiya on a sawitan na so babay (karoma) a mapiya. Pianothol i Muslim.

Iniiitong o Islam so kapangaroma a tanto a maporo' a btad a go sslaan a pagaadatan, na so kabababayi na btad a mbgan sa mala' a arga', ongo, siyap, a go iphakapiya a ginawa.

So Muslim na pphlobaan iyan so ladiawan a darodopa'.

Sii ko onayan anka'i a pamikiran ko kakharoma''i a go so kasaromag iyan ko karoma a babay, na so Muslim na di khagawi' o pamikiran odi' na olawla a da' a madadalm on a mapiya a pamikiran a so pphayagn skaniyan o manga raga sankā'i a masa, ogaid na aya phlobaan iyan na so babay a Muslimah a makakokowa ko mapiya a m'nang a bilangataw, sa khabaloy so mama a kharasay ko kaphlobaa niyan sankoto a ba'i a makazisipat sankoto, sa masigoro niyan a makaphagintaw ko karrn'k a go kalilintad o mokarna. Sa amay ka matoon iyan ankoto a raga na di skaniyan khatmbang o

mababaw a arogalawas a kataid a gioto i mababantak o manga ngongoda a da' a matatago' ko manga otk iran a kabilangataw a Islam. Sa skaniyan oto a bilangataw a Muslim na so kaphlobaa niyan ko ba'i a bilangataw, na di niyan kalilipatan so katampar o kataid a go so manis o lawas sa paliogat a makathimbang so kataid a lawas a go so manis o parangay, olawla, dadabiatan, a go so kalantas o akal iyan ko kiabilangataw niyan ko biatan o Islam a go so manga kata'o niyan sa onot ko katharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Phangaromaan so babay sabap sa pat btad a nganin, so tamok iyan, so pankatan iyan ko bangnsa, so kataid iyan, a go so agama niyan, sa pili 'anka so baraagama a babay ka misaon'k a lima nka ko bayan'k. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Minsan pn so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na inosiatan iyan so manga ngongoda a Muslim ko kaphloba' iran sa baraagama a babay, na da niyan kalipati so katampar a kataid sa siniyap iyan pn oto. Sa piangoyatan iyan so manga Muslim sa kailaya iran ko babay a khabayaan iran mangaroma ko da pn kaadn o kapangaroma ka an di khaikmat so mama sa matkaw a so babay a piangaroma niyan na da on maso'at ko arog a lawas iyan a go so kataid iyan.

Pitharo' o al Mughīrah bin Sh'ubah a:

Miangakap ako sa isa a babay ko masa o Rasālullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), na inizaan ako niyan sa tig iyan a: Miailay nka skaniyan a babay? Na pitharo' akn a: Da'. Na pitharo' iyan a: Songowi nka na ilay anka skaniyan, ka gioto i patot a khasabapan ko kapzorot iyo. Pianothol o an Nasā'ī sa sanday a mapiya.

Adn a sakataw a mama a miangakap ko isa a babay ko manga Ansar na miakaoma ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa inizaan iyan sa tig iyan a: Miailay nka so babay? Na pitharo' iyan a: Da'. Na pitharo' iyan on a: Songowi nka na ilay anka skaniyan.

Madakl a kiaaloya o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko manga katharo' iyan sa so kataid na isa ko manga onayan a manga sipat a so patoray ko mama a kaplobaa niyan on sii ko babay a phangaromaan iyan sa ipagoman oto ko manga pd a pakayan o babay a so kapiya o parangay, olawla a go dadabiatan a phakagawi' ko mama. Sa langon dn oto na manga sipat a di makapmblablag sii ko babay. Sa pitharo' iyan ko Ibn Abbās a: *Ba ko rka ptharo'a so pithamanan a mala' i arga' a nganin? Skaniyan so mapiya a karoma a amay ka ilayin iyan skaniyan na mapakapiya niyan a ginawa niyan, na amay ka sogoan iyan na onotan iyan so sogo'an iyan, na amay ka migaib on na siyapn iyan skaniyan a go so maratabat iyan.*

Pitharo' o Abū Hurayrah a: *So karoma a babay a pkhasoat iyan so karoma niyan igira phagilayin iyan skaniyan, a phagonotan iyan igira siogo' iyan sa isa a btad, a go di pnggalbk sa nganin a ikhararangit o karoma niyan sii ko ginawa niyan a go sii ko tamok iyan. Pianothol o Imām Ahmad.*

Gianan i toro'an a inibgay skaniyan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko makapantag ko m'nang a go sipat o babay a phakabgay sa mapiya a go kalilintad a go kapiya ginawa sii ko mama, a go khaadn iyan so mapiya a go so masarig a walay a khaphoonan o mapiya a moriataw sii sa oriyan. Inisogo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a kabaloy o kakharoma'i a mambalay sa mabkn sii ko mabagr a onayan iyan a masisiyap iyan so mathanka' a katampar a kagiginawa'i a go kalalawasi a go

kaniniyawa'i a go kagdam a darm a palaya makathitimbang a di makazosoramig so sabagi' on san ko sabaad on. Sa maawat skaniyan ko kaplotng o barandiya a go so rahasiyan sii ko pamilya niyan a khasabapan sa kabinasa a go kaantiyor o ginawa niyan a go so karoma niyan. Sabap roo, na so sanang a Muslim a kiaphalatiko'an o Sharia o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so langowan o btad iyan na di skaniyan khalitagan o ikmat a go akal o babay a makadorat a skaniyan so mataid a babay a marata' i parangay a piakipananggilaan o maongangn a Arab gowani a tharo'on iyan a:

Pananggila'i niyo so masilm a marata' na pitharo' o manga taw niyan a antonaa i masilm a marata'? Na pitharo' iyan a: So mataid a babay a marata' i pakatopo'.

Aya ibarat oto na so tathaba' o sapi' na igira inodowan iyan so lopa' na pphakasilm so otan ko kiaodowan iyan on sabap ko timpla' o ta'i niyan, ogaid na minsan pn masilm a gadong na di skaniyan thathabn o sapi' ka kagiya katawan iyan a aya initho' iyan na so ta'i niyan. Gioto so katharo' o maongangn a Mranaw a:

Ba dn mapoti mado' a matimnag masnggi.

Pitharo' pn o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Pamiliin iyo so oniin iyo sa babasoka a mapiya (so mani o mama a khabaloy a moriataw niyan) ka mataan a so smpo' na phagmbowat.

Aya maana oto na paliogat a matoon o mama a Muslim so pakatopo' a mapiya o babay a phangaromaan iyan ka kagiya so smpo' na phagmbowat ko moriataw, sa so smpo' a mapiya a go so smpo' a marata' na palaya phagmbowat ko moriataw o taw. So sanang a Muslim na aya pkhdgn iyan na so gonana'o o Islam ko kapagokit iyan ko lalan o kakharoma'i.

Sii ko oriyan o kapakapangaroma niyan na so sanang a Muslim na ipnggolalan iyan so manga sogo'an o Islam ko kipndolonaan iyan ko karoma niyan. Sa iniropa o Islam so okit a kapndolona' o mama a go so karoma niyan a go piayag iyan on so kamataan ko btad o babay ka an di khadadag ko kipzolbiyaan iyan on. Piangni o Islam ko mama a kapagadati niyan ko karoma niyan a go iporo' iyan skanyan ko pankat a kasslaa niyan on a gianka'i a btad na di khatoon ko manga agama a salakaw ko Islam. Sa pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kapphangosiati niyan ko manga mama a:

Ndolonaan iyo so manga babay sa mapiya, ka siran a manga babay na inadn siran a phoon ko gosok a bkhog, sa aya tanto a bkhog ko manga gosok na so matatampar on sa poro'. Opama o phakathitho anka skaniyan na khapotol ka skaniyan, na o bagakn ka skaniyan na khatatap dn a bkhog, sa ndolonaan iyo siran sa mapiya. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

So ropaan a inibgay skaniyan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na mapayag a kiphropan iyan ko kamataan a go so waraan o babay. Skaniyan a babay na di khatatap sii ko okit a kabaya' o karoma niyan, ogaid na so Muslim a karoma na patot a masabot iyan a gioto na waraan iyan a babay, sii ko okit a kiaadna on. Sa di niyan tgln so kaphakathithowa niyan on sii ko okit a aya kapipikira niyan on na gioto so mapiya, ogaid na patoray a kapagadati niyan ko missnggay a waraan iyan a kabababayi sa tarimaan iyan skaniyan ko okit a kiaadna on o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sabap ko waraan iyan a kabbkhog a aya maana oto na di niyan khatarotop so kabaya on o karoma niyan ko

sabaad a manga katampar. Sa opama o tglā niyan skaniyan ko kaphakathithowa niyan on sa phakaokitn iyan ko towanga' iyan a mattndo' na datar oto so kapnggalbka niyan ko kaphakathithowa ko bkhog a gosok, sa khapotol iyan sii ko lima niyan, sa aya kakhapotola niyan on na so kimblagn iyan on sa talakn iyan. Maana a di siran dn phagayon sa taman sa misampay siran ko kamblag, Amay ka so sanang a Muslim na onotan iyan sa bnar so gonana'o o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a so makapagoonayan ko madalm a sabot ko kiataragombalay o lawas o babay a go so waraan iyan, na khasabar iyan so manga karibatan o karoma niyan sa di niyan plilingayin so manga karibatan iyan sa tatarimaan iyan a pd oto ko waraan iyan. Na sabap roo na so walay o kakharoma'ī na khasiyap a go mlintad a khamaradika' phoon ko kakhandawasa' a go kaphawala'.

Khaimolngan tano a sii ko hadīth a inaloy tano kagiya, na so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na miphoon ko katharo' iyan a: *Ndolonaan iyo so manga babay sa mapiya*, na sii ko oriyan o kiaosaya niyan ko waraan o babay na inpos iyan so katharo' iyan sa: *Ndolonaan iyo siran sa mapiya*, sa kiasoy niyan so katharo' iyan sa paganay. Sayana a mala' so siyap o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko btad o manga babay, a go sayana' a madalm so sabot iyan ko kibbtad o lawas iran a go so kagdām iran, sabap roo na so sanang a Muslim na da' a pili' iyan a rowar sa kapagonoti niyan sankā'ī a manga toro'an sa ibtad iyan ko blangan o galbk sii ko oman dn i kotika'.

So siyap o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko manga babay na inisampay ko pankat a da niyan kalipati so kiapakistanodi niyan on ko manga Muslim ko katharo' iyan a kaodas ko kiapangosiyati niyan kiran ko kiapnayhajji iyan a kaposan a piamagosay niyan so manga onayan o Islam gowani a matankd iyan a di niyan siran dn mipthoona pharoman sankoto darpa', sa pianginsana niyan ko manga Muslim so kasiapa iran ko manga kabnar o manga babay sa miakaphoonan so katharo' iyan sa lalangan a insana' a makatotoro' oto ko kala' a go kaporo' o siyap iyan kiran sa pitharo' iyan a:

... Pamagosiyataan iyo so manga babay sa mapiya, ka siran na manga biyag iyo, sa da' a kabnar iyo a ba niyan anan kalawani, sa amay ka makanggolawla siran sa di mapiya na blaga niyo siran ko igaan, sa amay ka di siran phiapiya na dan'ga niyo siran sa di masakit, na amay ka mangongonotan siran rkano na da' a rk iyo sii kiran a okit ko karingasaa kiran. Adn a kabnar iyo ko manga karoma niyo, na adn mambo' a manga kabnar iran sii rkano. Na aya kabnar iyo kiran na so di ran kanggolawla sa marata' a piakasingay a kazina a go di ran pakasoldn ko walay niyo so taw a ipkhagowad iyo, na aya kabnar iran rkano na so kapakanditara niyo kiran a go so kapagpra niyo kiran. Pianothol o at Tirmidī.

Gianan na mapiya a osiyat a so oman i sanang a Muslim na khatndo' iyan on so ongangn o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kiaosaya niyan ko manga kabnar a go atastanggongan o mama a go so karoma niyan sii ko goliling o limo' a go kangginawa'ī ko kasaromag iyan ko manga babay sa da' a inibagak iyan a darpa' a ba niyan ppharowa so karingasaa kiran.

So Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na inibgay niyan so madakl a mosawir a manonompang ko manga babay sii ko taman a iniropa niyan so mama a ipndolona' iyan so karoma niyan sa mapiya a skaniyan na isa ko manga pipiya a miatindos ko manga mama anka'ī a Ummah.

Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Aya mapiya rkano na so isa a lbi a mapiya i parangay, na aya lbi a mapiya rkano na so lbi a mapiya i parangay sii ko karoma niyan. Pianothol o at Tirmidī.

Adn a manga babay a miakaoma siran ko walay o Rasūlullāh a gii ran iphanon so karata' o parangay o manga karoma iran. Na so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na piakalangkap iyan ko manga taw sa pitharo' iyan a:

Madakl a manga babay a miamisita ko pamiliya o Mohammad a giiran iphanon so karata' o parangay o manga karoma iran. Mataan a siran oto a manga mama na kna' o ba siran i lbi a manga pipiya rkano. Pianothol o Abū Dāūd, an Nasā'i, a go so Ibn Mājah.

So Islam na piakaona niyan dn so kaontol iyan a go so adat iyan ko manga babay a go siogo' iyan so manga karoma iran sa kindolonaan iran sii kiran sa mapiya apiya pn di ran pkhababayaan so manga karoma iran, Gianan na kabnar a da dn kasawiti o manga babay ko lagaday o thothol, inonta bo' sii ko goliling anka'i agama.

Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii sa Qur'ān a:

وَعَاشِرُوهُمْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُمْ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

Sa ndolonaan iyo siran (a manga karoma a babay) sa mapiya na amay ka ikagowad iyo siran na khasalak a adn a ipkhagowad iyo a nganin a pagadnan o Allāh sa madakl a mapiya. (Surah an Nisā' 4:19).

Gianka'i a ayat na maphakagdam iyan so poso' o sanang a Muslim, sa so gani niyan na khalbatan a go so di niyan kasoso'at ko karma niyan na phakaito'. Sii sankai a okit na so Islam na miasiyap iyan so gakot o soti a kakharoma'i o ba mabinntay sii ko piligro o mabagr a kazasariat a go so ikmat o lalayon pzokhayaw a kagdam a rarangit. Gowani adn a sakataw a mama a miakaoma ko Umar bin al Khattāb sa pitharo' iyan on a: Thalakn akn so karoma ko ka di ko skaniyan pkhababayaan. Na piamanintaan o Umar sa pitharo' iyan on a: Miabinasa ka, ba so langowan a walay na pimbalay sa kabaya' bo'? anda so pasinsiya nka a go so siyap ka rkaniyan?

So gakot o kakharoma'i sii ko Islam na matatago' sa pithamanan a mala' i arga' a di so kagdam a kabaya' a kabibinatangi. So sanang a Muslim na makokowa niyan so kabilantadi, kabilangataw, katiardi', kapantang, kaginawa, a go so kabagr o parangay a khabaloy niyan skaniyan a khasmpang iyan sa mabagr so langowan a kagowad ko karoma niyan ko gii niyan on kindolonaan.

So Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na inosay niyan a apiya pn so karoma a mama na di niyan pkhababayaan so karoma niyan a babay, na tatap a adn mambo' a mapnggalbk iyan a babay a ikhaso'at iyan on, na paliogat a di niyan kalipatan so katampar a mapiya o babay sa ba aya bo' a katatanodan iyan so manga rarata' iyan.

Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Di khararangiti o miaratiaya a mama so karoma niyan a miaratiaya babay. Ka amay ka adn a da niyan on kaso'atn a isa a nganin, na madakl a nganin a mapnggalbk iyan a ikhaso'at iyan on. Pianothol o Muslim.

Sii sankā'i a hadīth na mapayag a kiasaboti tano ron sa so btad o babay na adn a mapiya on a go adn a marata' on na, ogaid na so mapiya na aya lbi a mala' a di so marata' on sa so karoma niyan na aya patot on na di niyan lilingayin so marata' on sa ibagak iyan so mapiya, sa aya taralbi na aya niyan ilayin so mapiya on sa matatap siran ko kazosorot a go kazinabota' sa makabagr kiran so kangginawa'i a go so kazorda' sa makandayo' siran ko kaoyagoyag iran.

Toman sankanan a mapiya a parangay na paliogat ko mama a so adat a go slasla' iyan ko karoma niyan a babay na romabray ko manga bolayoka' o karoma niyan ka an iran kasawiti so kapiya niyan a mama sii ko parangay a gianan na paparangayan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) gowani a panotholn o A'ishah a:

Adn a loks a babay a miakaoma ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), na miakalangas on a paras iyan sa pizlasla' iyan a go inizaan iyan sa tig iyan a: Antonaa i masosowa aka? Antonaa i giinka nggalbkn? Na pitharo' iyan a: Mapiiya ko dn, a sanggar ka si ina' a go si ama' ya Rasūlullāh. Na gowani a maling skaniyan na pitharo' o A'ishah a: Ino nka phakaingomaa ankoto a ba'i a go pizlasla' aka sa mala' a kna' o ba datar o kalilid a manga babay. Na pitharo' o Rasūlullāh a: A tatap skaniyan dn a ginawa'i ami a pphamisita rkami gowani a oyagoyag pn so Khadijah. Di nka katawan a so kaslaa ko gakot o kaphapagariya' na sabagi' ko paratiaya?.

Sayana' anan a mapiya a hadīth a iphropa niyan so kananaw o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go so anogon iyan ko karoma niyan a Khadijah a minsan pn miaribon na di niyan dn kalilipatan so manga bolayoka' iyan sa gii niyan siran zakasakawn sa tonay ko tadm iyan a go so kabaya' iyan ko karoma niyan taman sa miatharo' o A'ishah a da dn a lawan o Khadijah a mala' a panawd akn on a da akn mindowaya' ko kaoyagoyag iyan, sabap ko kapkhagdama niyan ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a tanto a mala' a kabaya' iyan on, a igira somiombali siran sa ayam na ipzogo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so kawita ko sabaad a sapo' iyan ko manga bolayoka' o kakasi niyan a Khadijah, sayana' anan a mapiya a kagdam a go manayo' a katoman sa pasad ko oriyān o kidalong o isa a taw a pkhababayaān o karoma niyan.

Manga Oripn o Allāh.

Aya piakaratarata' on sa ginawa sa masa tanoai imanto na so kadaklan ko manga babay na aya pangindaw iran a giiran zasakoyaān na antaa kiran i makapapaar ko karoma niyan a pakambibistidaan iyan a isasayan iyan sa mosazo, Gianan i mala' a sngansng iran a andai katimo' iran sa isa a darpa' na aya dn a mala' a dagidayan iran na so gii kaplalawana ko antaa i makapapaar kiran ko karoma niyan, sa aya tankap iran on na gioto i taman a kapakaapas a amay ka ilayin na gioto i sabap o kabinasaan iran a go di kaphanatas o kaoyagoyag iran ko salag o kakharoma'i.

Paliogat ko manga karoma a babay a kasabotan iran a go manggalbk iran so katharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Opama o adn a sogo'a ko a isa a kasojud iyan ko salakaw ron, na sogo'on akn so karoma a babay a somojud ko karoma niyan a mama. Pianothol o at Tirmidī.

Tanto a mala' a kabnar a go pankatan o mama san ko karoma niyan, a so babay a da' a sowa iyan ko Islam na ipphammsa niyan ankanan a Hadīth a go pzankaan o sabagi' kiran o ba siran thapapay ko sogo'an o karoma iran a mama, sabap dn oto ko kiapangsb kiran anka'i a panarima' a mananangga a phoon sa Sdpan a inipangnda'o o

bago a kaoyagoyag a ipphanolon o manga Yahūdi a paliogat a so babay na makarpng ko mama sii ko langowan a kabnar ko kaoyagoyag a gianan na panolon o Shaytan a manosiya ko kapmbinasaa iran ko manga babay sa ingaran a kaontol a di bnar. So pakaiza' o manga babay a di ran tharimaan so kala' o kalbihan o Karoma iran a mama, na da siran pakargni o Islam ko kaphlolobaa ko sabap oto, sa piayag kiran o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko katharo' iyan a:

Sa dn sa babay (a mu'minah) a matay skaniyan a so karoma niyan na masoso'at on, na tankd a phakasold ko Sorga'. Pianothl o al Bukhārī a go so Muslim.

Samanan na miatankd a so kasoso'at o mama ko karoma niyan na lalan iyan oto ko kaphakasorga' iyan, a so kakowaa ko kasorgaan na kna' o ba malbod so okit on ka kaphroromasayan na so manga babay na giya bo' a kapzoasoata iran ko karoma iran na miasigoro iran so Sorga'. Na sabap san na miaadn a so karoma niyan a mama na mala' on i kabnar a patot a zoasoatn iyan, ka da kiran bgan a paaran sa ba amay ka matay so mama a masoso'at siran on na ba niyan oto khisorga' sa ba iran datar.

So kaklida sankoto a hadīth na mapayag so rarad iyan a so babay a matay a pkhararangitan o karoma niyan na tankd a khanaraka', sabap sa aya kiaadn o rarangit on o karoma niyan na so kiasopak iyan ko manga sogo'an iyan a giya bo' a kaimbitara niyan on ko igaan iyan na go sankā' sa di ron tomalingoma, na ipzinta' skaniyan o manga Malāikat ko langit sa taman sa di mapita'. Miaaloy anan ko sabdan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ).

Sadn sa babay a tawagn o karoma niyan ko igaan iyan na go ron di song, na khatatap so manga Malāikat a gii ran pmorkaan skaniyan sa taman sa kapita iyan. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Sabap sankā'i a manga hadīth a miazabanding tano, na paliogat ko oman isa a Muslim a siyapa niyan so kabnar iyan a go so kabnar o karoma niyan a babay sa lalayon iyan on pphamanothola so kala' o balas iran ko kapagonoti ran ko manga karoma iran, sa datar oto a so mambo' so mama kasan na paliogat a masiyap iyan so kabnar o karoma niyan sa makathimbang kiran so btad a mapiya ka an iran makowa so kalilintad sankā'i a kaoyagoyag a go so kapagontong ko oriyān o kapatay.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawli hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.

المسلم وزوجته Khutbah a Ika Dowa (al Khutbah 7)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ ، مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Al hamdulillāhi rabbil ālamīn, wassalātu was salāmu alā rasūlihil karīm, Mohammasin bin Abdillāh, wa alā ālihi wa sahabihi ajmaīn.

وَقَالَ رَبُّكُمْ أُدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

Wa qāla Rabbukum ud'ūnī astajib lakum.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ خَشْيَتِكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ، وَنَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِي الرِّضَا
وَالْغَضَبِ ، وَنَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ ، وَنَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْفَدُ وَنَسْأَلُكَ قُرَّةَ
عَيْنٍ لَا تَنْقَطِعُ ، نَسْأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ الْقَضَاءِ ، وَنَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ ،
وَنَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ ، وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ ، فِي غَيْرِ ضَرَاءٍ مُضِرَّةٍ وَلَا فِتْنَةٍ
مُضِلَّةٍ ، اللَّهُمَّ زِينًا بَزِينَةِ الْإِيمَانِ وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مُهْتَدِينَ.

Allāhumma innā nas'aluka khashyataka fil gaybi was shahādati, wa nas'aluka kalimatal haqqi fir ridhā wal gadhabi, wa nas'alukal qasda fil ginā wal faqri, wa nas'aluka naīman lā yanfadu wa nas'aluka qurrata aynin lā tanqati'u, nas'alukar ridhā ba'dal qadhā'i, wa nas'aluka bardal ayshi ba'dal mawti, wa nas'aluka laddatan nadhari ilā wajhika, was shawqa ilā liqā'ika, fī gayri dharrā'a mudhirratin wa lā fitnatin mudillatin, allāhumma zayyannā bizīnatil imāni waj'alnā hudātan muhtadīn.

Yā Allāh, pagarapn ami Rka so kalk Rka sii ko gayb, go sii ko kamamasaan, go phangnin ami Rka so katharo' sa bnar ko masa a kasoso'at a go sii ko masa a rarangit, go pagarapn ami Rka so kathanka sii ko kakhakawasa a go sii ko kammmri, go phangni kami Rka sa limo' a di khalngan, go phangni kami Rka sa iphakapiya ginawa a di khapinda, phangnin ami Rka so kasosoat ko oriyān o okoran, go phangnin ami Rka so kalnggaw o kaoyagoyag ko oriyān o kapatay, go phangnin ami Rka so kapiya o kakhailaya mi ko paras Ka, go so kadali ko kakhatmowa Rka, sa da' a

antiyor on a phaminasa, go da pn a tioba on a phakadadag, yā Allāh, pharayasani kami Nka sa parayasan a paratiaya, go baloya kami Nka a giimanoro' a khikatotoro'.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ ، وَتَرْكَ الْمُنْكَرَاتِ ، وَحُبَّ الْمَسَاكِينِ ، وَأَنْ تَغْفِرَ لَنَا
وَتَرْحَمَنَا ، وَإِذَا أَرَدْتَ فِتْنَةَ قَوْمٍ فَتَوَفَّنَا غَيْرَ مَفْتُونِينَ ، وَنَسْأَلُكَ حُبَّكَ ، وَحُبَّ مَنْ
يُحِبُّكَ ، وَحُبَّ كُلِّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنَا إِلَى حُبِّكَ.

Allāhumma innā nas'aluka fi'lal khayrāti, wa tarkal munkarāti, wa hubbal masākina, wa an tagfira lanā wa tarhamanā, wa idā aradta fitnata qawmin fatawaffanā gayra maftūnīn, wa nas'aluka hubbaka wa hubba man yuhubbuka, wa hubba kulli amalīn yuqarribunā ilā hubbika.

Yā Allāh, pagarapn ami Rka so kapakanggolawla sa manga pipiya, go so kibagakn ko manga rarata, go so kababayai ko miskin, go rilai kami Nka ago kalimoon kami Nka, na amay ka adn a kabayaan Ka a kapitna aka sa isa ka qawm na tarimaa kami Nka a di kami matitiyoba, go phangnin ami Rka so kababayai ami Rka, go so kababayai ami ko taw a pkhababaya Ka niyan, go so kababayai ami ko langowan a galbk a mipakarani kami niyan sii ko kapkhababayai Rka.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ ، عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ ، مَا عَلِمْنَا مِنْهُ وَمَا لَمْ نَعْلَمْ ، وَنَعُوذُ
بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ ، مَا عَلِمْنَا مِنْهُ وَمَا لَمْ نَعْلَمْ.

Allāhumma innā nas'aluka minal khayri kullihī, 'ājilihī wa ājilihī, mā alimnā minhu wa mā lā na'lamu, wa na'udu bika minas sharri kullihī, 'ājilihī wa ājilihī, mā alimnā minhu wa mā lā na'lamu.

Yā Allāh, pagarapn ami Rka so langowan a mapiya, so magaan on ago so matataalik on, so katawan ami ron, go so di ami ron katawan, go mlindong kami Rka phoon ko langowan o marata, so magaan on go so matataalik on, so katawan ami ron, go so di ami ron katawan.

اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تُحُولُ بِهِ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعَاصِيكَ ، وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبْلِغُنَا
بِهِ جَنَّتِكَ ، وَمِنْ الْيَقِينِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا مَصَاعِبَ الدُّنْيَا، اللَّهُمَّ مَتِّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا
وَأَبْصَارِنَا وَقُوَاتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا، وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنَّا ، وَاجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمَنَا
وَانصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا ، وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا وَلَا
مَبْلَغَ عِلْمِنَا ، وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا.

Allāhumaqsim lanā min khashyatika mā tahūlu bihi baynanā wa bayna maāsika, wa min tāatika mā tuballigunā bihi jannataka, wa minal yaqīni mā tuhawwinu bihi alaynā masāibad duniyā, allāhumma matti'nā biasmāinā wa absārinā wa quwwātinā mā

ahyaytanā waj'alhul wāritha minnā, waj'al tha'ranā alā man dhalamanā wan surnā alā man ādānā, wa lā taj'al musibatānā fi dīninā wa lā taj'alid dunyā akbara hamminā wa lā mablaga ilminā, wa lā tusallit alaynā man lā yarhamunā.

Yā Allāh, bagiin ka rkami so pd ko kalk Rka a kharnding iyan so It ami ago so It o kasopaka Rka, so pd ko onot Rka a khisamapay kami niyan ko sorga aka, go so yaqin a maphakakhap iyan rkami so manga tiyoba ko doniya, yā Allāh baloy Anka so saop ami a sii makatana ko taw a liyalim kami niyan, go tabangi kami Nka ko taw a rinido kami niyan, go di Nka mbaloya so tiyoba ami a sii matago ko agama mi, go di Nka mbaloya so doniya a aya mala a awid a akal ami, go di pn o ba aya khasamapayan ko katao ami, go di Nka rkami pakaphangondatoa so taw a di kami niyan iphangalimo.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ ، وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ وَالْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ.

Allāhumma innā nas'aluka mūjibāti rahmatika, wa 'azāima magfiratika, was salāmata min kulli ithmin, wal ganīmata min kulli birrin wal fawza bil jannati wan najāta minan nāri.

Yā Allāh, phangnin ami Rka so phamakatankd ko limo oka, go so thkhs o rila aka, go so kapakalidas ko langowan a dosa, go so kaparoliya ko langowan a mapiya, go so kapagontonga ko sorga, go so kapakalidas ko naraka.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Ya Allāh, bgi kami nka ko doniya sa mapiya a go sii ko akhirat sa mapiya a go lindinga kami nka ko siksa ko naraka.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

Sub'hāna Rabbika Rabbil izzati ammā yasifūna wa salāmun alal mursalīna wal hamdulillāhi Rabbil ālamīn.

Wa Aqīmus Salāh...